

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет транспорту, менеджменту і логістики

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора з наукової роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУЗІН

Олександр КОРЧЕНКО

«20» 12

2023 року

«21» 12 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету транспорту, менеджменту і
логістики
Тетяна МОСТЕНСЬКА«19» 12

2023 року

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей
економіки»

Галузь знань

07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність:

073 Менеджмент

Освітньо-наукова програма:

Менеджмент

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття (семінари)	Самостійна робота	Форма сем. контролю
Денна:	3	90/3,0	10	20	60	Екзамен 3 с.

Індекс: НДФ-7-073/22-1.3.4.

СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
стор. 2 з 13			

Робочу програму навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки» розроблено на основі освітньо-наукової програми «Менеджмент» та навчального плану НДФ-7-073/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

професор кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств
д.е.н., професор

Ганна ГУРІНА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 073 «Менеджмент» (освітньо-наукова програма «Менеджмент») – кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, протокол № 9 від «14» вересня 2023 року.

Завідувач кафедри

Оксана КИРИЛЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми

Оксана КИРИЛЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол № 9 від «17» жовтня 2023 року.

Голова НМРР

Ірина ШЕВЧЕНКО

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантури та
докторантурі

Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО

19 « 12 2023 року

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ.....	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	6
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Структура навчальної дисципліни	7
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	8
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	8
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота аспіранта, її зміст та обсяг	9
2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену	9
3. Навчально-методичні матеріали	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні інтернет-ресурси	10
4. Система оцінювання результатів навчання.....	10
4.1. Засоби діагностики результатів навчальної дисципліни.....	10
4.2. Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання	11
4.3. Критерії оцінювання досягнень аспірантів.....	12

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки» розроблена на основі Методичних рекомендацій щодо розроблення робочих програм навчальних дисциплін з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у Національному авіаційному університеті, затверджених наказом ректора від 01.06.2021 №321/од.

1. ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна відноситься до циклу дисциплін з оволодіння глибинними знаннями зі спеціальності та є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі гуманітарних наук.

Метою викладання дисципліни є оволодіння здобувачами освіти теоретичними знаннями та практичними навичками у сфері стратегічного управління, формування у них необхідних компетенцій щодо ефективного управління підприємствами авіаційної галузі, а також суміжних галузей економіки, адаптації і впровадження проектних рішень у практичну діяльність в умовах кризи, оволодіння практикою прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику, для забезпечення їх конкурентоспроможності на глобальному авіаційному ринку, що дозволить їм зробити позитивний внесок у розвиток суспільства.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчити теоретичні основи стратегічного управління в сучасних умовах діяльності підприємств;

- навчитись ініціювати, розробляти, впроваджувати та оцінювати ефективність реалізації інвестиційно-інноваційних проектів стратегічного розвитку підприємств авіаційної галузі, а також суміжних галузей економіки;

- набути навичок прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність підприємств авіаційної галузі;

- опанувати методи оцінки ефективності та ризику рішень, які дають можливість обґрунтувати проектні рішення на рівні авіаційної галузі;

- оволодіти знаннями у сфері супроводження реалізації стратегічних рішень, моніторингу і контролю їх ефективного виконання.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки» дає можливість досягти таких **програмних результатів**:

ПРН 01. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПРН 05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

ПРН 06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично

аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

ПРН 07. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

ПРН 10. Проводити оригінальні наукові дослідження у сфері менеджменту, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики управління підприємствами та організаціями авіаційної та суміжних галузей економіки.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки» дає можливість здобути такі фахові **компетентності**:

ІК 1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ЗК 01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної добросесності.

ЗК 05. Здатність до критичного мислення, аналізу, синтезу цілісних знань та генерування нових складних ідей.

СК 01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямах.

СК 04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямах та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

СК 05. Здобуття глибинних знань з менеджменту, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією.

СК 07. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у сфері менеджменту підприємств та організацій авіаційної та суміжних галузей економіки в умовах поширення та поглиблення міжнародних інтеграційних процесів.

СК 08. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у сфері менеджменту підприємств за допомогою знань з управління змінами та ризиками інноваційної діяльності підприємств.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Міждисциплінарний науковий дискурс в менеджменті транспортних підприємств України» та слугує основою для вивчення таких дисциплін: «Когнітивні технології прогнозування стану соціотехнічних та соціокультурних систем», «Проектний менеджмент», дисципліни з оволодіння глибинними знаннями зі спеціальностей підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії, дисертаційна робота доктора філософії за напрямом дослідження.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
стор. 6 з 13			

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни складається з одного навчального компоненту, який є логічною та завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни.

«Сучасні засади стратегічного управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки»

Інтегровані вимоги:

Знати і розуміти теоретичні основи стратегічного управління авіапідприємствами в сучасних умовах; здійснювати розробку, впровадження та оцінювання ефективності реалізації інвестиційно-інноваційних рішень.

Вміти здійснювати ефективне використання ресурсів в організації, вміти організовувати і контролювати виконання виробничої програми авіапідприємств, проводити дослідження для розробки та реалізації економічної політики авіапідприємств та суміжних галузей економіки, оцінювати перспективи організації та контролю стратегічної діяльності; генерувати нові ідеї та втілювати їх в стратегічну діяльність організації.

Тема 1. Особливості управління стратегічною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки.

Стратегічний аспект в управлінні підприємством. Роль і вигоди стратегічного управління. Система стратегічного управління. Принципи управління стратегічними змінами. Причини та сутність бар'єрів в управлінні стратегічними змінами. Підходи до подолання бар'єрів. Сутність стратегічних змін та їх роль в управлінському процесі. Класифікація та характеристики стратегічних змін.

Тема 2. Стратегії та бізнес-моделі розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками: етапи реалізації стратегії підприємства.

Стратегічне управління як реалізація цільового підходу. Економічна сутність стратегічних змін в управлінні підприємством. Інструментарій реалізації стратегічних змін на підприємстві. Визначення рівня стратегічних змін. Механізм та послідовність здійснення стратегічних змін.

Тема 3. Стратегічний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки. Когнітивність як передумова стратегічного розвитку підприємства.

Управління реалізацією стратегії. Сутність реалізації стратегії підприємства. Зміст завдань управління стратегічними змінами на підприємстві в умовах переходу до ринкового середовища. Мобілізація потенціалу для виконання стратегії. Роль трудового потенціалу при проведенні стратегічних змін. Вплив особливостей підприємств на хід стратегічних змін. Характеристики стратегічно орієнтованого підприємства. Необхідні умови реалізації стратегії. Етапи реалізації стратегії підприємств.

Тема 4. Ризики та особливості їх прояву в стратегічній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки.

Поняття про ризики та особливості стратегічних змін. Структурні елементи бази стратегічних змін. Характеристика базису для проведення стратегічних змін. Принципи формування базису для проведення стратегічних змін. Необхідність формування стратегічного мислення антикризових менеджерів.

Тема 5. Державна підтримка стратегічної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки.

Значення та сутність державної підтримки в системі стратегічних змін. Характеристика системи соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Аналіз «поля сил» як основа для забезпечення стратегічного організаційного розвитку. Забезпечення стратегічного організаційного розвитку за допомогою влади.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СР
1	2	3	4	5	6
«Сучасні засади стратегічного управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки»					
3 семестр					
1.1	Особливості управління стратегічною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки.	17	2	2 2	11
1.2	Стратегії та бізнес-моделі розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками: етапи реалізації стратегії підприємства	18	2	2 2	12
1.3	Стратегічний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки. Когнітивність як передумова стратегічного розвитку підприємства	18	2	2 2	12
1.4	Ризики та особливості їх прояву в стратегічній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	17	2	2 2	11
1.5	Державна підтримка стратегічної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки.	17	2	2	11
1.6	Підсумкова семестрова контрольна робота	5	-	2	3
Усього за 2 семестр		90	10	20	60
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	
		Лекції	СР
1	2	3	4
1.1	Особливості управління стратегічною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки.	2	5
1.2	Стратегії та бізнес-моделі розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками: етапи реалізації стратегії підприємства	2	5

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	
		Лекції	СР
1	2	3	4
1.3	Стратегічний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки. Когнітивність як передумова стратегічного розвитку підприємства	2	6
1.4	Ризики та особливості їх прояву в стратегічній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	2	6
1.5	Державна підтримка стратегічної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки.	2	6
Усього за 2 семестр		10	28
Усього за навчальною дисципліною		10	28

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	
		Практ. заняття	СР
1	2	3	4
1.1	Особливості управління стратегічною діяльністю на підприємствах авіаційної галузі та суміжних галузей економіки.	2	5
1.2	Стратегії та бізнес-моделі розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками: етапи реалізації стратегії підприємства	2	6
1.3	Стратегічний потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки. Когнітивність як передумова стратегічного розвитку підприємства	2	6
1.4	Ризики та особливості їх прояву в стратегічній діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки	2	6
1.5	Державна підтримка стратегічної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки.	2	6
1.6	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	3
Усього за 2 семестр		10	32
Усього за навчальною дисципліною		10	32

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота аспіранта, її зміст та обсяг

№ з/п	Зміст самостійної роботи аспіранта	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	
		СР	
1	2	3	
1.1	Опрацювання лекційного матеріалу		28
1.2	Підготовка до практичних занять		29
1.3	Підсумкова семестрова контрольна робота		3
Усього за 2 семестр		60	
Усього за навчальною дисципліною		60	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
стор. 9 з 13			

2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються професором кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, д.е.н., професором Гурієвою Г.С. та затверджуються протоколом засідання кафедри, та доводяться до відома здобувачів вищої освіти.

1. Наведіть взаємозв'язок основних елементів стратегічного управління.
2. Охарактеризуйте стратегічний аналіз як основу визначення стратегічної ринкової позиції підприємства.
3. Дайте характеристику основним напрямам стратегічного розвитку діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей в сучасній економіці.
4. Що таке стратегічна діяльність на підприємстві і чому вона є важливою для успіху підприємств?
5. Наведіть основні чинники, що впливають на появу ризиків в стратегічній діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки?
6. Оцініть перспективи застосування наявних інструментів на підприємствах авіаційної сфери та суміжних галузей економіки.
7. Охарактеризуйте внутрішнє та зовнішнє середовище функціонування авіапідприємства.
8. Управління змінами та вибір напрямків і варіантів стратегічного розвитку підприємства.
9. Інформаційна база ризику для оцінки рівня змін стратегічного розвитку підприємства.
10. Визначте основні стратегії та бізнес-моделі розвитку авіапідприємств в умовах управління змінами та ризиками.
11. Наведіть приклади бізнес-моделей та стратегій в умовах ризику та невизначеності.
12. Дайте оцінку впливу внутрішнього та зовнішнього середовища на діяльність підприємств в умовах ризику.
13. Стратегічні зони господарювання.
14. Привабливість та оцінка привабливості стратегічних зон господарювання.
15. Основні сфери і принципи встановлення стратегічних орієнтирів і цілей.
16. Фінансово-економічні критерії ефективності інвестиційних проектів.
17. Потенціал, методи і моделі діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки.
18. Елементи потенціалу авіапідприємства та суміжних галузей.
19. Методика комплексного оцінювання змін потенціалу авіапідприємств та суміжних підприємств різних галузей економіки.
20. Ризики та особливості їх прояву в діяльності підприємств авіаційної та суміжних галузей економіки.
21. Чинники формування ризиків в діяльності авіапідприємств.
22. Охарактеризуйте державну підтримку стратегічної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей економіки. Національна інноваційна система.
23. Зарубіжний досвід формування стратегії розвитку авіапідприємств.
24. Сформуйте правила поведінки менеджерів при підготовці і реалізації стратегічних проектів в умовах ризику та нестабільності.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки» використовуються такі методи навчання:

- Системний підхід у навчанні та проведенні наукових досліджень з урахуванням тем дисертаційних робіт та наукових інтересів здобувачів вищої освіти (асpirантів).
- Синергетичне поєднання освітньої та наукової складових під час підготовки аспірантів.
- Проблемно-орієнтований стиль викладання.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
стор. 10 з 13			

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс презентація тощо.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Базова література

1. Гудзь О.Є., Стрельнікова С.Ю. Управління стратегічними змінами: навч. посіб. Львів: «Галицька видавнича спілка», 2021. 200 с.
2. Ефективність стратегічного управління підприємствами: сучасні проблеми та перспективи їх вирішення: навч. посіб. / Мікловда В.П., Брітченко І.Г., Кубіній Н.Ю., Дідович Ю.О. Полтава: ПУЕТ, 2018. 218 с.
3. Управління на повітряному транспорті. Функціональні та техніко-економічні аспекти: навч. посіб. / Дем'янчук В.С., Борець І.В., Варикаша О.С., Майкова Е.В. Київ: НАУ, 2019. 236 с.
4. Радько О. В., Мельник В.Б. Процеси та системи управління якістю в авіації: навч. посіб. Київ: НАУ, 2020. 188 с.
5. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.

3.2.2. Допоміжна література

6. Гуріна Г.С. Розвиток експортного потенціалу підприємств авіаційного комплексу України: монографія. Київ: Автограф, 2019. 132 с.
7. Перерва І.О., Єдинак В.Ю. Стратегічне управління підприємством як основний інструмент в руках сучасного керівника. Innovation and Sustainability. 2022. № 3. С. 159-164
8. Ілляшенко Н.С., Шипуліна Ю.С., Мельник Ю.М. Формування «системної карти» стратегічного управління розвитком підприємства. Актуальні проблеми економіки, 2017. № 1. С. 119-128.
9. Попразман О.І. Стратегія діяльності підприємства в умовах монополізації ринку. Формування ринкових відносин в Україні, 2020. № 1. С. 61-66.

3.3. Інформаційні інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Державної авіаційної служби України. URL: <http://www.avia.gov.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua>
3. Офіційний сайт ДП МА «Бориспіль». URL: <https://kbp.aero>
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: http://www.me.gov.ua/RozvitokMalogo_ISerednogoPidprimnitstva
5. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
6. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua/>
7. Офіційний сайт ПАТ «Міжнародні авіалінії України». URL: <https://www.flyuia.com>
8. Міністерство статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4.1. Засоби оцінювання результатів навчальної діяльності

Діагностика навчальних досягнень аспірантів здійснюється шляхом обов'язкового виконання аспірантами таких видів начальної діяльності:

- поточний контроль здійснюється шляхом оцінки роботи здобувача на контактних заняттях, підготовлених наукових статей, виступів на наукових конференціях та інших публічних заходах, виконання науково-дослідницьких завдань тощо;

- підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену з урахуванням накопичених балів поточного контролю.

4.2. Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання

4.2.1. Оцінювання навчальної роботи аспіранта здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
«Сучасні проблеми та практичні інструменти управління змінами та ризиками інноваційної діяльності авіапідприємств та суміжних галузей»	
Виконання завдань на практичних заняттях (на знання теоретичного матеріалу, розв'язання задач) 7 б. х 9 занять	63 (сумарна)
Підсумкова семестрова контрольна робота	13
Поточна оцінка	80
Всього за навчальною дисципліною	80
Екзамен	20
Підсумкова рейтингова оцінка	100

4.2.2. Переведення підсумкової рейтингової оцінки в балах в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовільняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.2.3. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до заліково-екзаменаційної

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємствами авіаційної та суміжних галузей економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.06-01-2023
стор. 12 з 13			

відомості, індивідуального навчального плану аспіранта та до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

4.3. Критерії оцінювання досягнень аспірантів.

4.3.1. Критерієм успішного проходження аспірантом оцінювання є досягнення ним мінімальних рівнів оцінок за кожним запланованим видом навчальної діяльності.

Виконані види навчальної роботи зараховуються аспіранту, якщо він отримав за них позитивну оцінку (за національною шкалою) відповідно до даних табл. 4.3.

Таблиця 4.3

**Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи
в балах оцінкам за національною шкалою**

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Підсумкова семестрова контрольна оцінка	Поточна оцінка	
57-63	12-13	72-80	Відмінно
47-56	10-11	60-71	Добре
38-46	8-9	48-59	Задовільно
менше 38	менше 8	менше 48	Незадовільно

4.3.2. Аспірант допускається до виконання підсумкової семестрової контрольної роботи за умови наявності у нього поточної рейтингової оцінки величиною не менше 60% максимальної поточної рейтингової оцінки.

Слід мати на увазі, що отримання аспірантом лише мінімальних оцінок за виконання окремих видів навчальної роботи з певного компоненту дисципліни може виявитися недостатнім для отримання допуску до виконання підсумкової семестрової контрольної роботи та потребуватиме виконання ним додаткового індивідуального завдання, захистити його з позитивною оцінкою в балах, яка буде додана до поточної рейтингової оцінки.

4.3.3. До екзамену аспірант допускається за умови отримання позитивних (за національною шкалою) контрольних рейтингових оцінок.

У разі отримання незадовільних контрольної чи екзаменаційної рейтингових оцінок аспірант повинен повторно пройти відповідний контроль в установленому порядку. При повторному його проходженні максимальна величина рейтингової оцінки в балах не повинна перевищувати максимальне значення оцінки «Добре» за національною шкалою.

(Ф 03.02-01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
	ВАР	31.01.2024	Довголіко О.А.		

(Ф 03.02-02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки
1.	Гуріна Г.		31.01.2024	

(Ф 03.02-04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Гуріна Г. С.	27.08.24		~~актуальне~~ ~~уровень 10 від 27.08.24~~

(Ф 03.02-03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02-32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				